

GİZLİ ve GÜVENLİ Mİ?

5. SINIF - 7. HAFTA

DERS NOTU

Dijital ortamda güvende tutmamız gereken bilgiler ve bu bilgilere bir başkasının erişmesi durumunda ortaya çıkabilecek olumsuzluklar vardır. Bu olumsuzluklardan bazıları şunlardır: Dolandırıcılık, hakaret, sahte evrak düzenleme, veri silme - kopyalama - hırsızlık, banka hesaplarına erişme vb. Bu sebeple bilgisayar üzerinde kullandığımız hesaplarda şifre kullanımı önemlidir.

GÜÇLÜ ŞİFRE YAZMA KURALLARI

1. En az 8 karakter kullanın. *********
2. Şifrenize mutlaka sayı, BÜYÜK – küçük harf ve bir sembol ekleyin.
Örneğin; Bilgisayar yerine 81LG1S@y@r
3. Şifre belirlerken unutmayacağınız bir cümle oluşturun. Örneğin sevdiğiniz bir şarkıda geçen ya da bulduğunuz yeni bir cümleyi şu şekilde kullanabilirsiniz.
Örneğin; 'Bugün bayram, erken kalkın çocuklar'
---> 8uGün.8@yr@m!
4. Belirli bir güvenli parola bulun. Farklı siteler ya da e-posta adresleriniz için, kullandığınız siteye özel olarak ek sembol, harf ya da sayı ekleyin.

5. Sözlükten alınan bir sözcük kullanmayın.
6. Hiçbir özel kimlik bilgisi kullanmayın. **Örneğin;** (ad, telefon, kimlik numarası, doğum tarihi, okul numarası vb.)
7. Kolay tahmin edilebilecek bir parola kullanmayın. **Örneğin;** (tuttuğunuz takımın adı, evcil hayvanının adı vb.)

GÜVENLİKLE İLGİLİ ÖNEMLİ KURALLAR

1. Parolanızı düzenli olarak en az 6 ayda bir değiştirin.
2. Arkadaş listenizi ve bilgisayarınızı koruyun.
3. Başkasının bilgisayarında, okulda veya internet kafede kullandığınız bilgisayarda "Beni Hatırla" seçeneğini kullanmayın.
4. Oturumunuzu kapatmayı unutmayın.
5. Şifrenizin başkası tarafından kullanıldığını düşünüyorsanız, güvenli doğrulama yolları ile şifrenizi sıfırlayın.

ÖRNEK PROFİL : Neslihan Bilgili

Ailesi (babası Ahmet, annesi Zeynep, erkek kardeşi Hakan, kız kardeşi Sinem) ile birlikte İstanbul'da oturuyor. Doğum günü 4 Mart 2003. Yürüyüş yapmayı, kitap okumayı, film izlemeyi ve internette zaman geçirmeyi çok seviyor. Kısa bir süre önce Harry Potter ve Sırlar Odası kitabını bitirdi ve bu kitabı çok beğendi! Kısa bir süre önce yeni bir mail hesabı açtı ve hangi parolayı kullanacağını düşünüyor.

Lütfen aşağıdaki parolalar arasında seçim yapmasında ona yardım edin!

PAROLA	DERECESİ	NEDEN
Bilgili	Zayıf	Soyadını kullanır.
AhZe0304	Orta Derece	Babanın ve annenin isimlerinin ilk harfi, ay ve gün olarak doğum tarihi
İstanbul	Zayıf	Ev adresi
Harry0304	Orta Derece	En sevdiği kitabın adının bir bölümü, ay ve gün olarak doğum tarihini kullanır
NeSINEM2	Orta Derece	Adının ilk iki harfi, kardeşinin adı ve kardeş sayısı
03041990	Zayıf	Doğum tarihi
ki@sh90	Güçlü	Şunun kısaltması : "Sahilde kitap okumak" ve doğum yılı
N1hknLOVE!	Güçlü	Şunun kısaltması : "Neslihan, kardeşi Hakan'ı çok seviyor."

SİBER TUZAKLARI NASIL ANLARIM?

1. İnternette kimlik bilgilerini isteyen web sitelerine karşı dikkatli ol.
2. Bedava hediyelerden, programlardan ve kazanacağını söyleyen yarışmalardan uzak dur.
3. Eğlenceli gibi görünen testler, senin hakkında bilgi toplamak için hazırlanmış olabilir. Bir kez daha düşün.
4. Unutma! Bilinen markalar veya kurumlar e-posta yoluyla senden parola, kimlik bilgileri gibi kişisel bilgiler istemez.
5. Açılır pencerelerle (pop-up) gelen yarışma ve anketlere katılma.

6. Şüpheli bulduğun e-postaların içindeki bağlantıya (linke) tıklama ve gönderilen dosyayı açma.
7. Tanımadığın kişilerden gelen e-postaları açmadan önce, tekrar düşün.
8. İçeriği arkadaşlarına da göndermeni isteyen e-postalar seni ve arkadaşlarını riske atabilir. E-postayı sil ve arkadaşlarını uyar.
9. İsteğin dışında bilgisayar kamerasının açılmaması için kamerasını kontrol et.
10. Oyun oynamak için, üye olmanı isteyen siteleri önce dikkatlice incele.